

Nytt

2/2022

S. 4

**Renoveringar
och utelufts-
pedagogik**

S. 6-7

**Nya Rumar
Strand
har öppnat**

S. 8

**Hållbar
utveckling
på Iniö**

Nytt

2/2022

Kontaktuppgifter

Vill du informera genom Nytt?
Ring kontaktpersonen i ditt område!

Pargas

Arja Töyrylä Tfn. 040 488 6026

Nagu

Viveca Smeds-Aalto Tfn. 040 488 6022

Korpo

Tarja Sirkkiä Tfn. 040 488 6020

Houtskär

Petra Öhman Tfn. 040 488 6021

Iniö

Åsa Knuts Tfn. 044 066 7835

E-postadress:

fornamn.efternamn@pargas.fi

Mer information ges av

kommunikatör Linda Baarman

linda.baarman@pargas.fi, 040 680 1851

Utgivningstidtabell 2022

Nytt 3	utkommer 8.6	deadline 3.6 kl. 16
Nytt 4	utkommer 7.9	deadline 2.9 kl. 16
Nytt 5	utkommer 10.11	deadline 4.11 kl. 16

Nytt

Nytt är Pargas stads informationstidning till stadens invånare. Tidningen ges ut fem gånger om året och delas ut med Pargas Kungörelser.

Ansvarig utgivare: Linda Baarman,
Pargas stad

Produktion: Å Communications

Tryck: Salon Lehtitehdas, upplaga 9 516

På pärmen: Robert Isaksson och Milton Öhman

Foto: Erik Saanila

Bild: Sofia Jern

Vad är det som gör dig stolt över vår stad?

Det är ingen lätt roll som kommunerna har i dagens samhälle. För att kunna anpassa sig till dagens trender och reformer är kommunerna tvungna att ständigt utveckla sin verksamhet och service. Utöver den lagstadgade verksamheten upprätthåller kommunerna också många andra uppgifter. Den lagstadgade verksamheten lägger grunden för hur kommunen fungerar men det är det icke lagstadgade som ofta sätter sin egen prägel på kommunen – på kommunens image.

Vilken kommun kan titulera sig som den mest företagsvänliga, den mest barnvänliga eller den mest exotiska? I dagens värld är kommunerna tvungna att fundera mycket över hur man uppfattas. Dessa extra satsningar är det som får kommunen att stå ut ur mängden då kampen om inflyttare blivit allt hårdare. Det finns alltså ett stort krav på att utveckla servicen samtidigt som man ofta stöter på kommentarer om att det nog var bättre förr. Balansgången är inte alltid helt lätt.

Därför är det glädjande resultat vi ser för Pargas del i undersökningen som nyligen gjorts om regionstädernas attraktionskraft. Enligt resultatet är invånarna i Pargas nöjda med sin hemstad samtidigt som utomstående upplever Pargas som en attraktiv regionstad. I regeringsprogrammet finns ett kapitel med rubriken Finland – större än sin storlek i världen. Samma tankegångar kunde anpassas till Pargas. Enligt undersökningen placerar sig Pargas i topp bland med tungviktare som Nyslott, Kuusamo och Raumo då man mäter regionstadens image och hur välkänd staden är.

Pargas är en liten men välkänd stad och som för med sig både utmaningar och möjligheter. Vi har alla möjligheter att ytterligare utvecklas genom att ta åt oss av både extern och intern respons. Pargas ska upplevas som en bra stad att bo i, ett bra ställe att jobba på och ett trevligt ställe att besöka. Det är så vi på sikt upprätthåller attraktionskraften. Ibland kan det vara svårt att se det positiva med den egna staden eftersom man lätt blir hemmablind. Det som för en utomstående kan vara något alldeles extraordinärt, är för en annan något man tar för givet. Ett gott rykte måste även förvaltas väl och kräver ständigt arbete för att hållas på toppen.

Då vi stannar upp och funderar finns det mycket vi kan vara stolta över i vår stad. På en punkt i undersökningen jag tidigare nämnde har Pargas stigit med hela 25 placeringar jämfört med år 2019. Mycket kan ännu förbättras och mycket vill vi ännu förbättra. För tillfället håller vi inom staden på med en organisationsförändring. Det är ett digert jobb som går i sällsynt enig och positiv politisk anda. Vårt mål är helt enkelt att bli ännu bättre, ännu smidigare och ännu flexiblare så vi alla kan vara stolta över vår stad.

Sandra Bergqvist
*Pargas stadsfullmäktiges ordförande,
riksdagsledamot*

Text: Kristiina Teppo
Bild: Annika Welling-Nyberg

Linda Baarman är Pargas nya kommunikatör.

Pargas nya kommunikatör trivs med att bo i skärgården

3

Linda Baarman började som stadens kommunikatör i mars 2022. Början har varit intensiv, men den positiva andan på arbetsplatsen ger en känsla av att allt ordnar sig. Den nya kommunikatören är glad att få bo och arbeta i Pargas där hon upplever att hon hittar allt hon behöver.

Ansvarsområdet för kommunikatören i Pargas stad är hela staden. Arbetsbordet fylls med bland annat ansvaret för stadens webbplats och kanaler i sociala medier, intern kommunikation, uppgiften som chefredaktör för tidningen NYTT samt invånarmarknadsföring. Även social- och hälsovårdsreformen och att stadens egen organisation ses över medför mycket arbete.

Tack vare sina mångsidiga uppgifter arbetar Baarman inte för tillfället inom ett tydligt specialområde. Till sin utbildning är Baarman restonom och tyngdpunkten i hennes expertis ligger på turism och marknadsföring utöver vilket hon även arbetat som personlig tränare i tio år.

– På mina tidigare arbetsplatser arbetade jag med marknadsföring. För tillfället är jag särskilt intresserad av invånarmarknadsföring. Jag vill att vi ska kunna förmedla en positiv bild av Pargas utåt – detta är världens vackraste plats att bo på!

säger Baarman.

I och med krisen i Ukraina fick Baarman svara på olika frågor till exempel angående skyddsrum. Arbetet med beredskap i krissituationer har också blivit en synligare del av kommunikatörens arbete.

– Starten kändes rätt jätlig för en som var ny på jobbet, men jag trivs mycket bra med mitt arbete. Mina kolleger är verkligen hjälpsamma så det blir ingen panik, fastän situationen är speciell och det är flera bollar i luften, berättar Baarman.

En unik plats att bo på

Tvåspråkiga Linda Baarman älskar skärgården och har också god lokal-kännedom. Hon ser Pargas stad som en unik ort på grund av dess stora område. Som stadens kommunikatör samarbetar Baarman intensivt med informationssekreterarna i skärgården.

– Ett särdrag i Pargas är dess geografiskt splittrade område. Utspriddheten medför utmaningar i arbetet, men jag upplever att det är mycket viktigt att beakta varje liten ö, säger Baarman.

När hon funderar på framtiden önskar kommunikatören att vi äntligen skulle få uppleva en helt normal sommar.

– Vi planerar olika evenemang till sommaren. Det lönar sig att bekanta sig med evenemangskalendern på www.pargas.fi. Även företag och föreningar kan själva lägga till sina egna evenemang i kalendern, tipsar Baarman.

Linda Baarman välkomnar all kontakt. Frågor kan ställas till exempel i infochatten på stadens webbplats. På webbplatsen finns också respons- och enkätformulär.

– Jag diskuterar gärna med människor så man kan alltid komma och dra mig i ärmen! säger Baarman.

Linda Baarman, kommunikatör i Pargas stad

Hemort: Pargas

Utbildning: Restonom, Yrkeshögskolan Novia

Familj: Man samt 2- och 4-åriga döttrar

Intressen: Leder gruppgymnastik, är ordförande i PIF gymnastiksektionen, matlagning och båtliv.

Motto: “Det finns inga problem, endast utmaningar.”

Utbildning

Skärgårdsbarnen i Houtskär

Text: Kristiina Teppo
Bilder: Erik Saanila

4

I Houtskär har barnen fått inleda sin daghems- och skolvardag i nya, renoverade lokaler. Användarna är först och främst nöjda, men storleken på skolan ifrågasätts.

Lokalerna i renoverade Träsk skola i Houtskär kan användas för flera olika ändamål. Den ljusa matsalen med sina runda bord lämpar sig som undervisningsutrymme. Bredvid matsalen finns en soffhörna samt fördjupningar i väggen som rymmer barn i lågstadieålder och dit barnen kilar kvickt för att göra sina uppgifter.

Lågstadiets omkrig tjugo elever fick tillsammans med rektorn, två lärare och två elevassistenter flytta in i den nya skolbyggnaden våren 2022. En del av den gamla skolan revs helt och hållet och en ny skola planeras först i Näsby.

– Flera ortsbor ansåg dock att skolan borde finnas i Träsk. Till slut ändrades beslutet och skolan började byggas här på samma plats, berättar rektor **Örjan Ohls**.

Den nya skolan som dimensionerats enligt det nuvarande antalet elever är mindre än sin föregångare. Utrymme är också det enda som orsakat huvudbry, trots att storleken på lokalerna kan anpassas med hjälp av mellanväggarna som kan öppnas.

– Just nu ryms vi här, men det skulle gärna få finnas lite mer utrymme. Annars är vi mycket nöjda med vår nya skola, berättar Ohls.

Populär soffhörna

Femteklassaren **Evert Korpioksa**

ser goda sidor med såväl den gamla som den nya skolan.

– Den gamla skolan var bättre för att den var större. I den nya skolan gillar jag mest soffhörnan, säger han.

– Nu har vi en fungerande skärm i stället för en projektor. Det finns också mycket att göra utomhus och på rasten är det trevligt att spela fotboll, säger Korpioksas klasskamrat **Freja Sigfridsson**.

Såväl tredjeklassaren **Ellen Björklund** som fjärdeklassaren **Wilmer Karlgren** tycker att soffhörnan är ett trevligt tillskott i den nya skolan. De tycker att skolan också i övrigt är fin och modern. Karlgren tycker om bildkonst och gymnastik, medan Björklunds favoritämnen är bildkonst och musik. Skolan har också fått tolv nya ukulelen och tolv nya gitarrer som donation.

– Som tidigare musikanter uppskattar jag bra instrument och vi är mycket tacksamma över donationen. Mitt personliga mål är att varje barn har lärt sig spela gitarr innan de går ut lågstadiet, säger Örjan Ohls med glimten i ögat.

I daghemmet får man vara utomhus

Även Houtskärs daghem finns numera i renoverade lokaler. Renoveringen som blev färdig i september 2021 medförde bland annat en ny rumsindelning samt terrasser. Tack vare terrasserna löper verksamheten smidigt mellan inomhusutrymmena och gården. Naturen är en viktig del av daghemmets verksamhet.

Som en del av utomhuspedagogiken har man till exempel bekantat sig med biblioteket och äldreboendet som ligger i närheten. Daghemsbarnen har tillsammans med de boende på äldreboendet ordnat sångstunder, spelat bingo och pysslat.

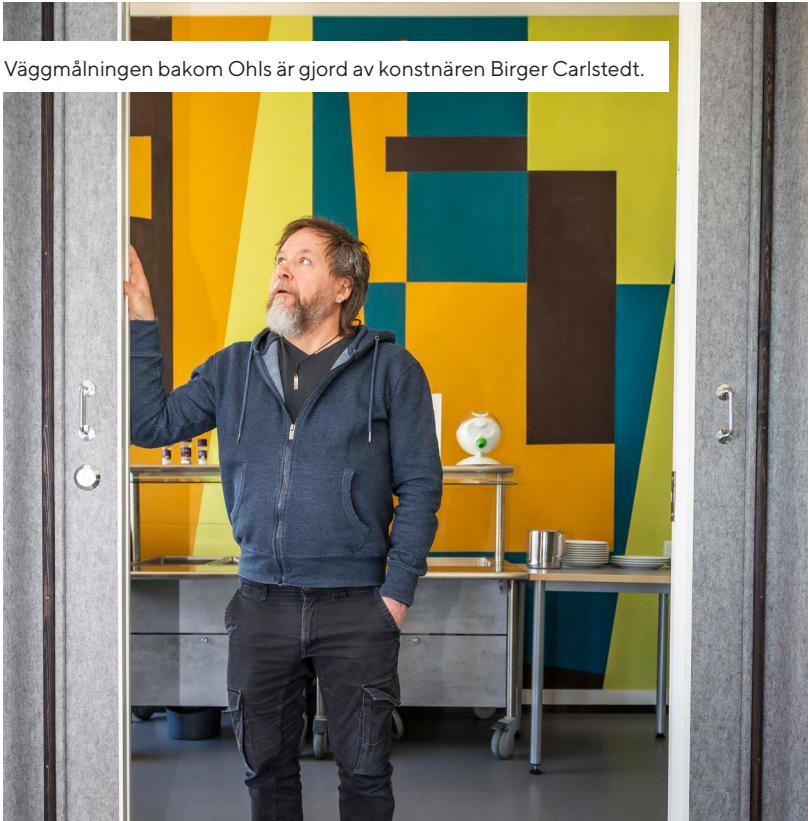
– Väderförhållandena i skärgården har inte varit ett problem för aktiva utomhusverksamheter och barnen har verkligen gillat våra utflykter, berättar förskolelärare **Diana Mårtensson**.

För tillfället planerar barnen tomatplantor som snart flyttar ut till ett nytt växthus. Femåringarna **Robert Isaksson** och **Milton Öhman** tycker om att gå på daghem.

– Jag har sått rajgräs hemma och på daghemmet, säger Isaksson glatt.

Utöver pyssel tycker Öhman om att vara utomhus. Dagens program innehöll till exempel en skogsutflykt.

– Vi såg räven Rasse i skogen! Den började skolan, trots att den bara är ett år gammal, berättar barnen roat.

Väggmålningen bakom Ohls är gjord av konstnären Birger Carlstedt.

Ett campus som stärks genom tvåspråkighet

Text: Kristiina Teppo
Bild: Annika Welling-Nyberg

Byggarbetet med skolcentret i Pargas centrum som inleddes i december 2021 framskrider i rask takt. Arbetet med grunden, såsom gjutningen och murningen av grundstenen, är färdigt och rivningen av de gamla byggnaderna är till stor del genomförd. Målet med det nya kreativa lärcentret är att uppmuntra till samarbete och gemenskap i en levande tvåspråkighet.

Orsaken till att bygga ett nytt skolcenter i Pargas är att de gamla skolorna började vara i dåligt skick.

– Lärutrymmena i de gamla skolorna har kommit till slutet av sin livscykel och miljön är inte längre hälsosam,

berättar finska utbildningschefen i Pargas stad **Katriina Sulonen**.

Av det kreativa lärcentrets 8 200 kvadrat är omkring 4 200 kvadrat ny byggnad och resten renoveras. Både Sarlinska skolan och Paraistenseu-

dun koulu rivs. Man vill bygga det nya skolcentret som en hälsosam, långlivad och anpassningsbar byggnad. Enligt stadens fastighetschef **Seppo Pihl** uppnås målet genom byggarbete som utförs på ett högklassigt och korrekt sätt samt val av lämpliga material.

– Ursprungligen planerade vi att skolan skulle byggas i trä, men enligt våra beräkningar skulle det tyvärr ha blivit för dyrt och besvärligt. Vi bestämde oss för att använda lösningar i betong, och satsar på högklassiga ytmaterial och fysikalisk-kemisk säkerhet, säger Pihl.

Det kreativa lärcentret har även beviljats grön finansiering som möjliggör satsningar på byggnadens energiprestanda genom solpaneler och fjärrvärme. Byggnaden beräknas få energiklassificering A.

– Utöver i energikällor beaktas miljöbelastningen till exempel i val av material och tekniska lösningar, säger Pihl.

Utrymme för möten

Paraisten lukio, Pargas svenska gymnasium, högstadierna Paraistenseudun koulu och Sarlinska skolan samt Axxell som erbjuder andra stadiets utbildning flyttar in i lokalerna i det kreativa lärcentret. Finsk- och svenskspråkiga elever delar utrymmen i den nya skolan.

– Det kreativa lärcentret skiljer sig

från andra skolor just genom sin tvåspråkighet. Lärmiljöer skiljs inte åt på basis av språk, säger Katriina Sulonen.

– De gemensamma utrymmena är en stor förändring för användarna, vilket säkert är den största skillnaden mellan det kreativa lärcentret och andra skolor, fortsätter Pihl.

Fastän klasserna inte öronmärkts, har skolorna egna hembon. Tack vare de gemensamma utrymmena sänks dock tröskeln för möten mellan skolorna.

– I det kreativa lärcentret skapas en ny typ av blandning. Eleverna träffar varandra på ett naturligt sätt och att se vardagen i andra stadiet kan underlätta valet av framtida utbildning för högstadieelever, sammanfattar Seppo Pihl.

Pargaseleverna flyttar in i det kreativa lärcentret på hösten 2023. Projektet blir färdigt i sin helhet när gårdsområdena blir färdiga på våren 2024.

På bilden: Katriina Sulonen och Seppo Pihl lägger ner tidskapseln i Lärcentrets grunden, som murades 22.4.2022.

Pargas stad utmanar alla att delta i ett talko med fågelskrämmor

I maj uppförs fågelskrämmor i parkområden i Pargas centrum. Efterfrågan på fågelskrämmor har skapats av vitkindade gäss som gärna skulle ha parkområdena helt för sig själv.

Antalet vitkindade gäss har ökat i Pargas centrum. Under de senaste tio åren har fåglarna och deras spillning blivit ett allt större problem. Tekniska enheten och kulturenheten i Pargas stad söker nu en lösning i fågelskrämmor.

– Vitkindade gäss är fridlysta. Med hjälp av fågelskrämmor strävar vi efter att få fåglarna att söka sig annanstans, säger parkmästare **Annette Backholm**.

Fåglarna tar sig lätt upp i parkområdet från vattnet, men man vill inte bygga stora hinder vid stranden. Förhoppningen är att fågelskrämmorna som uppförs i parken är en mer praktisk lösning för att bli av med de vitkindade gässen. För tillverkningen av fågelskrämmorna önskar man få

hjälp av Pargasborna, medan staden står för att uppföra dem.

– Tillverkningen av fågelskrämmor kunde vara trevlig sysselsättning till exempel för skolbarn eller arbetskamrater. Även vi ska skrida till verket på vår UUA-dag, berättar kulturchef **Ann-Sofie Isaksson**.

Fågelskrämmorna påverkar på flera sätt

De vitkindade gässen som besöker staden på våren och hösten vänjer sig lätt vid olika fågelskrämmor, vilket innebär att man inte enbart kan lita på skrämseffekten av fågelskrämmorna. Staden hoppas också att de fina fågelskrämmorna ska locka människor till parken, då människors närvaro i sin tur jagar

bort gässen. Dessutom blir landningsområdet mindre.

– De vitkindade gässen är stora fåglar som behöver ett relativt stort område för att landa. Att fågelskrämmorna tar upp plats försvårar också landningen, säger Backholm.

I tillverkningen av fågelskrämmor får fantasin flöda. Fågelskrämmorna får gärna gnistra, fladdra, skramla och glimma. Det lönar sig att ta hänsyn till väderförhållande-

na i valet av material och fästningen, till exempel aluminiumfolie rivs lätt sönder, medan tomma plåtburkar är tåliga. Längden och bredden får vara 170–200 cm och diametern på foten ca 50 mm så att det går smidigt att sätta upp fågelskrämmorna.

Mer information:

Annette Backholm
annette.backholm@pargas.fi
040 448 6053

Den första fågelskrämman installerades i april.

Text: Kristiina Teppo
Bild: Pargas stad

Företagare

Förändringens vindar blåser på Rumar Strand

Text: Kristiina Teppo
Bilder: Erik Saanila

Rumar Strand var ursprungligen en skola, som gjordes om till restaurang på 1960-talet. Efter det har det fått känna målarpenslar i flera olika färger sedan restaurangen bytt ägare. Den nya ägaren Sven Seligson beslöt att ge stället en ny chans. Nyöppnade Rumar Strand satsar på högklassig service och mångsidiga aktiviteter.

Sven Seligson föddes i en finlands-svensk-tysk familj och tillbringade sin barndom i Luxemburg. Han började resa runt i Europa redan som 14-åring och besökte Finland för första gången som 20-åring. Under årens lopp märkte Seligson att han gång på gång sökte sig till Finland.

– Det är något med Finland som känns hemtrevligt. Människorna och stämningen passar in i mitt sinneslandskap, beskriver Seligson.

Seligsons föräldrar har en stuga i Korpo och därför har också Rumar Strand blivit bekant. På sommaren 2021 yppade sig ett tillfälle att köpa stället.

– Rumar Strands läge är unikt och jag såg fantastisk potential i det, säger Seligson när han erinrar sig beslutet att köpa stället.

Idag betjänas kunderna utöver Seligson av två kockar, en hjälpkock, två receptionister och två servitörer.

Från bageri till byggplats

På ytterväggarna av huvudbyggnaden i Rumar Strand blänker en färsk färgyta och på gården har nya planteringar gjorts. Seligson som bedrev ett framgångsrikt bageri i Helsingfors i tre år har dock på sistone lagt sina händer i lera i stället för deg. Både tiden och de olika ägarna har lämnat spår i byggnaderna.

– Vi har renoverat inomhus och utomhus. Till exempel alla elva stugor behövde omfattande reparationer. Stugorna som nu rustats upp har dessutom små uteplatser, berättar Seligson som är nöjd med slutresultatet.

Bredvid stugorna finns nio tältplatser och utrymme för några husbilar eller -vagnar.

– Jag tycker det är viktigt att lyssna på kundernas önskemål och respons och därför har vi till exempel utökat antalet parkeringsplatser. Jag vill att servicen fungerar och att besökare känner sig välkomna när de kommer hit, säger Sven Seligson.

Även köket och menyn har förnyats. Seligson som arbetat som kock upplever att en enkel meny är till fördel.

– Vi vill ha en meny som är lättläslig och som även erbjuder goda vegetariska alternativ. Min israeliska fasters falafelrecept får garanterat användning, tipsar Seligson.

Skärgårdsnaturen blir bekant genom aktiviteter

Som proffs inom båtar och dykning har Sven Seligson velat utveckla verksamheten på Rumar Strand genom att utöka antalet aktiviteter i samarbete med andra företagare. Besökare kan om de så vill uppleva till exempel tältning i hängmatta eller SUP-paddling. Även skärgårds-safari ordnas.

– Korpo är perfekt för till exempel kajakpaddling. Miljön och grenen lämpar sig väl även för nybörjare, berättar Seligson.

Den som hellre håller sig på gården kan också njuta av det uppfriskande havet om hen så önskar.

– Vi har snyggt till stranden och hämtat mera sand till den. Nu fungerar den bättre som badstrand. Båtplatserna har omplanerats så att det finns plats att simma. Dessutom ska en vattentrampolin monteras i vattnet till fröjd för barnen, glädjer sig Seligson.

Rumar Strands farstu har målats i nya färger.

Även simstranden har piffats upp.

Alldeles vid vattnet finns en renoverad bastu som ska få en terrass och en badbalja. Användning av bastun och baljan ingår i priset för övernattnig. Det är även möjligt att boka dem för privatbruk.

Utrymme för nya minnen

Ljuset strömmar in i den minnesfyllda matsalen genom huvudbyggnadens fönster. Sven Seligson har valt att ersätta den svarta färgen på timmerväggarna, taket och plankgolvet med fräscha och ljusa nyanser. De bara träytorna passar väl in i den historiska skärgårdsstämningen i huset.

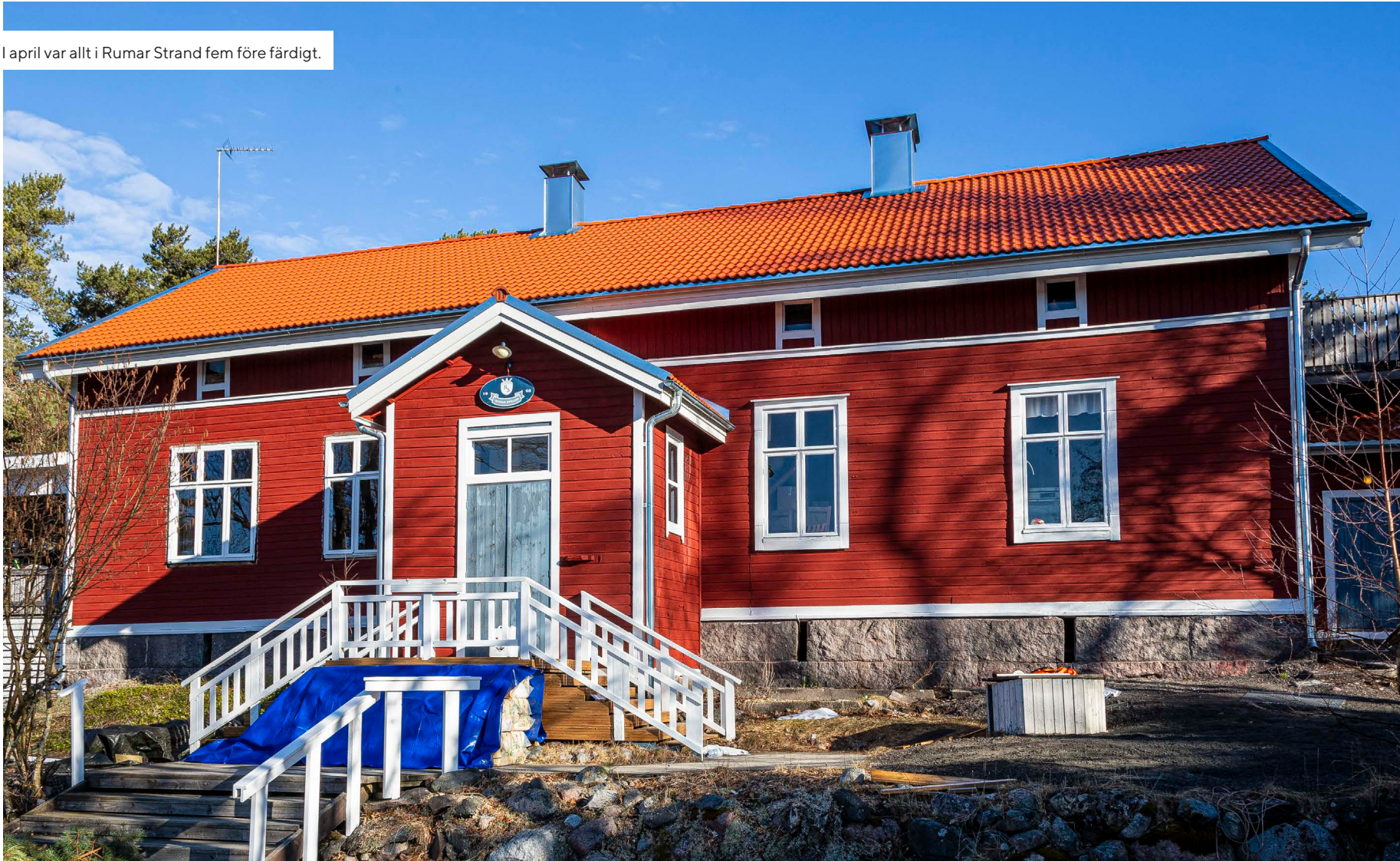
Seligson planerar att hålla Rumar Strand öppet för kunder från maj till oktober. Den nya företagaren vill

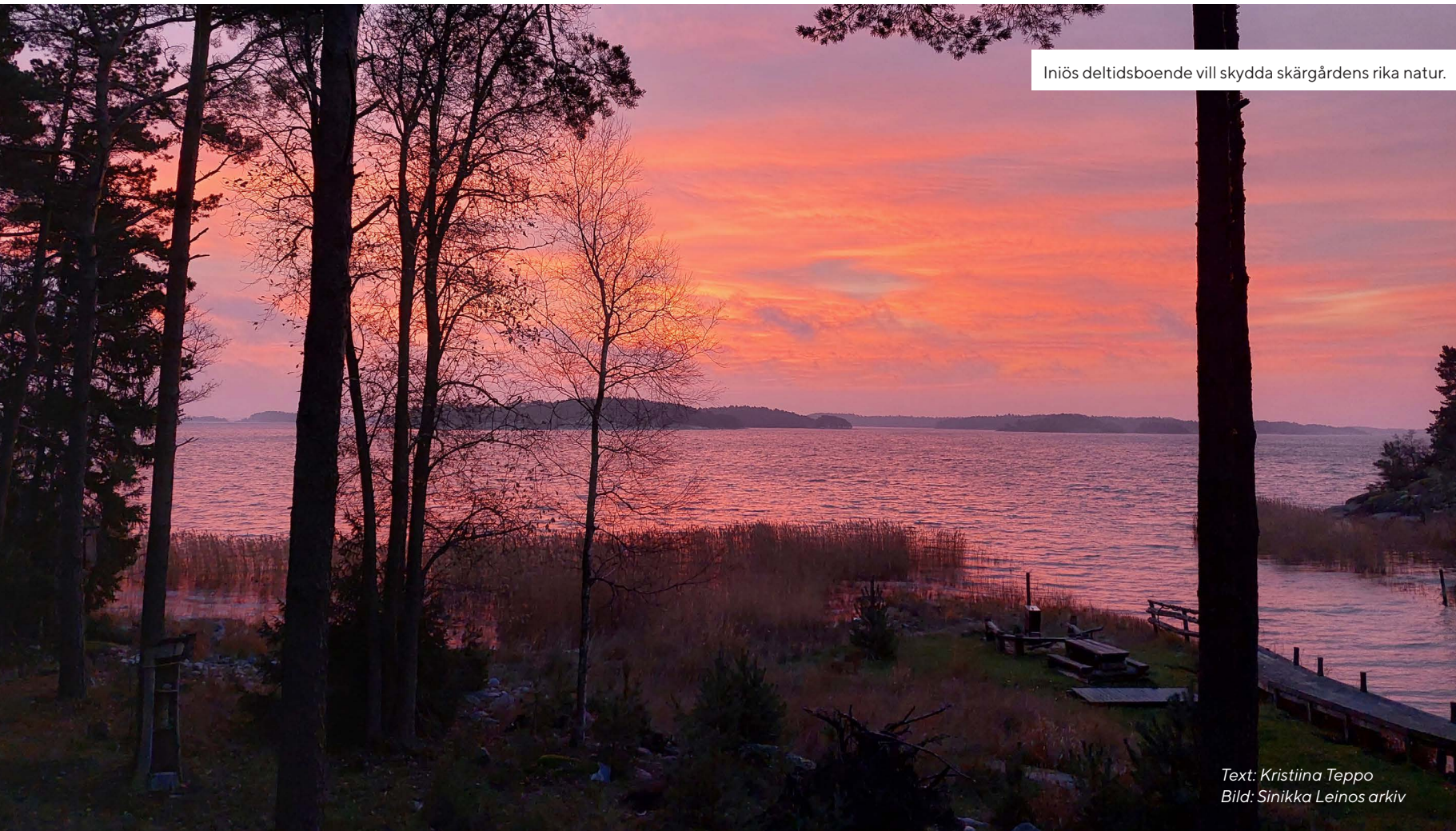
erövra kundernas hjärta genom god service.

– Även om jag vill ta Rumar Strand till en ny tid, får vi inte glömma dess historia. Under årtiondenas lopp har många fina stunder tillbringats här och jag hoppas att flera familjer hittar ett nytt stamställe i Rumar Strand, säger Sven Seligson förvåntansfullt.

Bekanta dig med Rumar Strands tjänster och evenemang på adressen rumarstrand.fi och på facebook.com/rumarstrand.

I april var allt i Rumar Strand fem före färdigt.

Iniös deltidboende vill skydda skärgårdens rika natur.

Text: Kristiina Teppo
Bild: Sinikka Leinos arkiv

8 Förening för deltidboende i Iniö satsar på hållbar utveckling

Iniö deltidboende rf är en förening som bevakar deltidboendenas intressena på öarna i Iniö. År 2021 beviljade Turun Kestävän Kehityksen Säätiö föreningen finansiering om 3 000 euro för ett projekt med avsikten att undersöka koldioxidavtrycket hos deltidboende, skapa en hustavla för hållbar utveckling för stugägare och utveckla livskraften i skärgården.

Föreningen grundades 1989 och har idag 156 medlemmar och 300 familjer som medlemmar. Antalet fritidsbostäder i Iniö uppgår till cirka 600. En ny webbplats samt projektet *Kestävän kehityksen merikartta (Sjökort för hållbar utveckling)* har hållit föreningen sysselsatt under våren.

Sinikka Leino är ordförande för Iniö deltidboende rf. För Leino som nyligen lämnat arbetslivet erbjuder verksamheten i föreningen meningsfull sysselsättning.

– Vi bor på vår stuga i Iniö oftast från maj till oktober. Utöver stuglivet ligger även miljöfrågor och välbefinnandet av kulturen och naturen i skärgården varmt om hjärtat, berättar Leino.

Projekt ger information och färdigheter

Genom ett projekt som inleddes i år strävar man efter att samla

information om koldioxidavtrycket hos deltidboende. Med hjälp av den informationen kan man utveckla miljövänligare energihushållning.

Jesse Orvasto som studerar till ingenjör i byggnadsteknik vid Åbo yrkeshögskola undersöker koldioxidavtryck och energiprestanda i fritidsbostäder. I hans examensarbete valdes fyra olika bostäder som jämförelseobjekt: en bostad som används på sommaren, en bostad som används året om, en ny fritidsbostad och ett gammalt bostadshus.

– Undersökningen ger oss mer information om miljövänligt boende i skärgården. Vi informerar om undersökningen både genom våra informationskanaler och på olika evenemang, berättar Sinikka Leino.

Evenemangen som föreningen ordnar på sommaren har också tät anknytning till hållbar utveckling. *På miljödagen* i juli ges information om hur koldioxidavtrycket kan mins-

kas och på loppisevenemanget *Från lidret till torget* säljs saker som inte längre behövs vidare. I en metetävling för barn 16.7 får barnen bekanta sig med naturresurserna i vattnet: övergödning av havet kan förhindras genom fiske, och till exempel så kallade skräpfiskar lämpar sig mot förmodan ofta som mat. *Byggnadsvårdsdagen* ordnas likaså 16.7.

– Med tanke på miljön är det viktigt att kunna ta till vara gamla föremål och byggnader i stället för att alltid bygga eller köpa nytt, preciserar Leino.

Styrka i nätverk

Iniö deltidboende rf är en av de 315 organisationer som deltar i *Östersjöutmaningen*. Utmaningen är ett åtgärdsprogram för att skydda Östersjön som Helsingfors och Åbo städer genomför åren 2019–2023. Deltagarnas uppgift är att sprida information om välbefinnandet och skyddet av Östersjön.

Utöver detta är föreningen med i Skärgårdshavets biosfärområde som är en del av Unescos program *Människan och biosfären*. Biosfärområdets verksamhet är ett samarbete för att bevara livskraften i skärgården i ett område med stort naturvärde. Sinikka Leino och hennes man **Pekka Aava** deltar för tillfället i en

utbildning till biosfärambassadör. Ambassadörernas uppgifter omfattar aktiv informering om biosfärområdet samt att delta i evenemang och bilda nätverk.

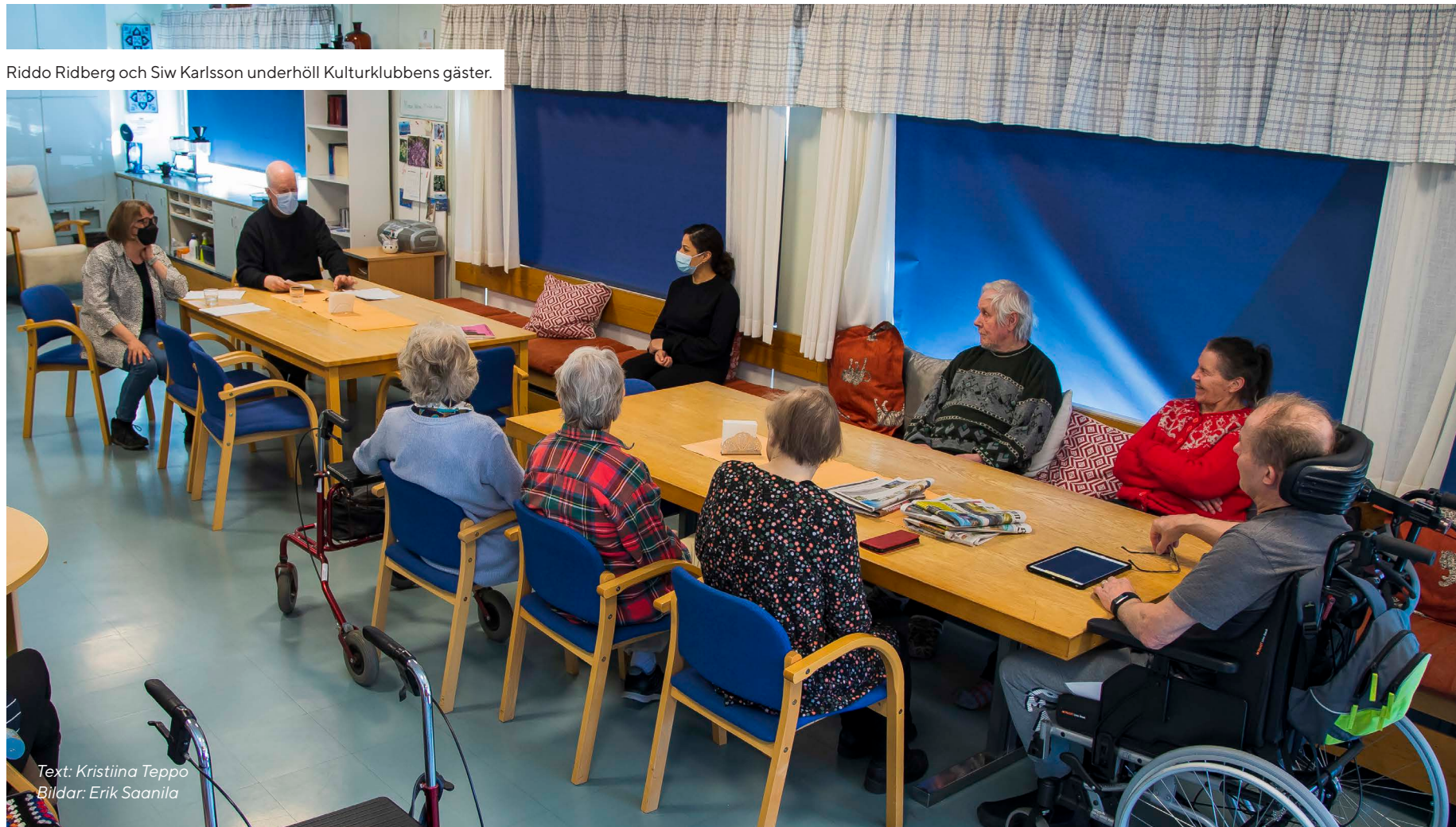
– Samarbetspartner och nätverk är livsviktiga för såväl vår förenings verksamhet som arbetet för en välmående miljö, konstaterar Sinikka Leino.

Iniö deltidboende rf:s kommande evenemang sommaren 2022

9.7
Miljödag – loppisevenemanget *Från lidret till torget*, Norrby torg i Iniö och allaktivitetshuset Snäckan

16.7
Byggnadsvårdsdagen, allaktivitetshuset Snäckan i Norrby i Iniö

16.7
Metetävlingen “Mitä järkee on kalastaa särkee” (“Sånt larv att fiska sarv”) för barn och unga, Norrby gästhamn

Riddo Ridberg och Siw Karlsson underhöll Kulturklubbens gäster.

Text: Kristiina Teppo
Bilder: Erik Saanila

Kulturupplevelser och glädje i att göra saker tillsammans för äldre personer

9

Verksamheten i projektet som finansieras av Stiftelsen Eschnerska Frilasarettet och Svenska kulturfonden baserar sig på tanken att kultur ska vara tillgängligt för alla. Sedan hösten 2021 har staden ordnat Kulturklubbar och delat ut kulturkassar till äldre.

Kulturklubbar ordnas i äldreboenden och på ställen där dagverksamhet för äldre ordnas i Pargasområdet. När man stiger in i Seniorstugan i Pargas är stämningen trivsamt och förväntansfull. Denna gång erbjuder Kulturklubben en föreställning av **Riddo Ridberg** och **Siw Karlsson** där de läser högt ur nya dialogmanuskript som **Daniela Franzell** skrivit för evenemanget.

– Kulturverksamheten som ordnas är speciellt trevlig nu efter den långa

pausen som orsakades av restriktionerna. Vårt öppna vardagsrum har varit stängt hela april, men nu får kunderna på den öppna sidan komma hit och tillbringa tid, berättar **Sari Lehtovaara**, ansvariga handledare på Seniorstugan.

– Förutom att våra kunder tyckt väldigt mycket om Kulturklubbarna, får också vår personal bra tips om önskat program. Verksamheten kan också utvecklats på ett sätt som gör kunderna delaktiga, säger Lehtovaara.

Programmet baserar sig på kundernas önskemål

Skratten i publiken blandas glatt ihop med Ridbergs och Karlssons repliker. Deltagarna sitter vid ett bord och nickar vid situationer de kan relatera till. Efter föreställningen följer fri diskussion om tankar som föreställningen väckt samt Kulturklubbens utbud.

– Skådespel är alltid roliga, säger **Brita Andersson** glatt.

De andra är av samma åsikt. **Valborg Karlsson** tycker att också musik och sång kunde vara trevligt program. **Eila Turunen** väntar i sin tur ivrigt på finskspråkiga föreställningar.

– Jag kan inte riktigt svenska så det var lite svårt att följa med föreställningen denna gång. Men trevligt är det, säger en skrattande Turunen.

Projektet som satsar på kulturutbud inleddes med en utredning om äldre personers önskemål och behov som genomfördes åren 2018–2019.

– De äldre visade att de är mycket öppna för olika typer av verksamhet och nya upplevelser! Till exempel visades intresse för veganrestauranger, berättar kulturchef **Ann-Sofie Isaksson**.

Idéer välkomnas

I Kulturkassarna som delas ut till äldre som bor i Pargas packas bland annat pysselmaterial som är lämpligt för årstiden och information om evenemang. Kulturkassarnas innehåll kommer från staden, föreningar och företag.

Programmet i Kulturklubbarna arrangeras i samarbete med kulturheten. Även Pargasbor som genomgått Röda Korsets utbildning till Kulturkompis får snart vara med och hjälpa äldre att njuta av kulturupplevelser.

Kulturklubben erbjuder äldre möjligheter till att dela minnen och upplevelser samt en regelbunden kulturhobby. Dessutom får de som deltar i Kulturklubben själva göra något trevligt, till exempel när handarbete eller odling är på programmet.

– Dans har önskats mycket till Kulturklubben och det önskemålet ska vi absolut uppfylla. Man kan kontakta oss fritt med idéer som gäller Kulturklubbarnas program eller innehållet av Kulturkassarna, påminner kulturproducent **Lisa Taulio**.

Kulturkassarna delas ut till seniorer i Pargas.

Pargasdagarna ordnas i år av föreningen Kiva i Pargas

Föreningen Kiva i Pargas (KIP) är en energisk och framåtblickande stadsförening som grundades år 2021 med målet att skapa och upprätthålla trivsel och attraktionskraft i Pargas stadskärna.

KIP vill skapa en positiv och handlingskraftig gemenskap där företagare, invånare, staden och andra föreningar i Pargas fungerar i växelverkan och tillsammans.

Man har redan fått rikligt med synlighet till exempel genom mattor som målats i centrumområdet och blomplanteringar samt högtidsdekorationer på gågatan. Nästa på den sprudlande listan av idéer är hörbarhet! Bakgrundsmusiken som spelas på gågatan är låtar av lokala musiker eller önskelåtar.

Snart är det dags för de traditionella Pargasdagarna och i år ordnas de för första gången av KIP. I och med nya idéer är mycket annat synligt och glädjebbringande på kommande.

KIP önskar dig välkommen med, det behövs nämligen fler aktiva och idésprutor. Kavla även du upp ärmarna och kom modigt med i vår spralliga skara!

Kip rules:
gemenskap, informationsutbyte, min stad, mångsidigt serviceutbud

Ett urval ur programmet på pargasdagarna:

- Marknad och torgförsäljning
- Tivoli
- Streetbasket
- Käpphästtävling
- Guidade rundvandringar
- Ponnyridning
- Öppet hus och utställning på Konstila

Anmäl dig som försäljare till marknaden:
www.lyyti.fi/reg/paraistenpaivat_pargasdagarna2022

Ta kontakt:
info@kivaipargas.fi

Torgföreningen livar upp torget vid taxistationen

Torgföreningen i Pargas har sedan december 2021 försökt liva upp torget vid taxistationen.

Det som för åtminstone torgförsäljarna känns som en lyckad och rolig början, har det nu bestämts att ha torget öppet varje lördag under sommaren, med vissa undantag. Öppettiderna för sommaren är följande:

28.5	kl. 10–14	22.6	kl. 12–16	30.7	kl. 10–14
4.6	kl. 10–14	2.7	kl. 10–14	13.8	kl. 10–14
10.6	kl. 10–18	9.7	kl. 10–14	20.8	kl. 10–14
11.6	kl. 9–15	16.7	kl. 10–14	27.8	kl. 10–14
18.6	kl. 10–14	23.7	kl. 10–14		

Vi hoppas på ett livat torg i sommar både från kundernas och säljarnas del. Man kan följa Pargas torgets händelser på Facebook och Instagram.

Rörligt ungdomsarbete åker runt i Pargas på sommaren

Ungdomsarbetet i Pargas stad satsar på rörligt ungdomsarbete. Från maj till augusti kör stadens ungdomsarbete runt med husbilen Pantteri som lånats av Aseman Lapset ry. Idén väcktes när stadens fritidssekreterare **Tove Dahlén** deltog i en utbildning där en av uppgifterna var att komma på sätt att använda inbillade extra medel.

– Som en person som arbetar med unga tänkte jag att en husbil skulle vara ett bra sätt att nå unga i Pargas som bor utspridda över ett stort område, berättar Dahlén.

Nyheter sprids snabbt och snart tog Aseman Lapset ry:s Walkers-verksamhet kontakt med Tove Dahlén. Walkers-verksamheten är professionellt ledd verksamhet där vuxna ger unga tid och närvaro. Ungdomsar-

betet i Pargas ansökte om att delta i Walkers-verksamheten och husbilen Pantteri som är en av föreningens fyra Walkers-bilar beviljades till Pargas över sommaren. Staden betalar endast bensinkostnaderna.

– Under skolornas läsår träffar vi ungdomarna, men på sommaren är verksamheten inte lika regelbunden. Pantteri ger oss ett rörligt ställe där vi kan träffa, lyssna på och stödja unga också medan skolorna är stängda, säger Dahlén.

Frivilliga välkomnas

Ungdomsarbetet planerar att presentera Pantteri i högstadierna och gymnasierna redan i maj. Man kan komma och diskutera, ladda telefonen eller till exempel spela spel. För verksamheten svarar stadens ung-

domsarbetare och utöver dem deltar också anställda från Barnavårdsföreningen och Folkhälsan i arbetet.

Även frivilliga välkomnas att komma med ut på fältet. En utbildning för frivilliga ordnas i Teams 1.6. Intresserade kan ta kontakt per e-post, ungdom@pargas.fi.

– Genom att följa oss på Instagram på kontona [@par_ungnu](https://www.instagram.com/par_ungnu), [@nagulyan](https://www.instagram.com/nagulyan), [@korpogluggen](https://www.instagram.com/korpogluggen) och [@piugpunt](https://www.instagram.com/piugpunt) samt vår webbsida ung.pargas.fi ser du var Pantteri rör sig. Du kan också ge önskemål om vart du skulle vilja att vi kommer med bilen! tipsar Dahlén.

Aktuellt

Musikinstitutet Arkipelags konserter och evenemang

Dansmaraton, PIUG

Musikinstitutets elever från Pargas och S:t Karins från 4-åringar till vuxna uppträder.

Fre. 13.5 kl. 18.30
Lör. 14.5 kl. 12, 14, 17 och 19
Sön. 15.5 kl. 13, 16 och 18

Biljetter 5 €

Konserter

16.5 kl. 19 Sångarnas konsert, Musikinstitutet Arkipelags sal
18.5 kl. 19 Vårens stjärnor, Pargas församlingshem
19.5 kl. 18.30 Hilmas cello-konsert, Musikinstitutet Arkipelags sal
19.5 kl. 19 Gitarrvår, Agricolakapellet
23.5 kl. 18 Musikleksskolans Värkavalkad, Pargas stadshus festsal

Konserterna har fritt inträde.

Anmälan till musikinstitutet

Musikinstitutet Arkipelag erbjuder musikle-, dans- och instrumentundervisning. Man kan anmäla sig till höstens kurser före midsommaren och i början av augusti. Var snabb med anmälningen – en del av grupperna fylls redan under våren!

Höstens tidtabeller uppdateras på Arkipelags nätsidor senast i början av augusti. Läsåret inleds 15.8. Anmäl dig genom att ringa kansliet 044 292 1508.

Du hittar mera information om de olika danslektionerna, musiklekgupperna samt instrument- och sångundervisningen på arkipelagmusik.fi.

Rock Theatre plays Genesis

Rock Theatre från Vasa framför Genesis kändaste låtar från åren 1970–1977. Den extravaganta musikteatershowen innehåller dräkter, masker, tvåhalsade gitarrer och en stilig ljusshow. Konserten är en teatralisk upplevelse där musik och storytelling är i balans med varandra.

21.5.2022 kl. 18.00
Platser: Kultursalen, PIUG
Biljetter: 30 € vid dörren eller från NetTicket.fi
Längd: 2 h 15 min inkl. paus
Mer info: pargas.fi/evenemang samt facebook.com/rocktheatreplaygenesis

Sommarstart i Korpo

Lör. 11.6 kl. 10–14

Efter två års coronapaus kan Pro Korpo r.f. äntligen arrangera det mycket uppskattade jippet “Sommarstart” tillsammans med Korpos föreningar och företagare. Evenemanget är utspritt över ett större område som inkluderar Korpo Torg, Dag-15, Kyrkbyn, Hembygds-museet, Verkan, Teleberget, Rumar Strand och Skärgårdscentrum Korpoström. Ett mer detaljerat program publiceras på Pro Korpos Facebook-sida och i Pargas Stads evenemangskalender. Välkomna med på Sommarstart i Korpo!

Ansökningstiden för utnyttjande av kommunens terapibassäng i Folkhälsanhuset för 15.8.2022–4.6.2023 är i gång!

Kommunens terapibassäng i Folkhälsanhuset hyrs ut till privata företag och föreningar. Bassängen hyrs på timbasis och i första hand för längre perioder istället för enstaka evenemang. Verksamheten ska alltid ha en förebyggande och hälsofrämjande inriktning och drivas av en särskilt utsedd ledare. För utnyttjande av bassängen debiterar social- och hälsovårdsavdelningen användarna en timhyra, som för tillfället är 50,10 euro i timmen.

Fyll i och posta ansökningsblanketten senast den 31.5.2022 till adressen: Pargas hälsostation/fysioterapi, Sari Talvenheimo, Vapparvägen 15, 21600 Pargas

eller per e-post till terapibassangen@pargas.fi.

Blanketten finns på kommunens hemsida (Social- och hälsovårdstjänster -> Hälsovårdstjänster -> Mottagningar -> Terapibassängen).

Mera information:
Bassängkoordinator
Sari Talvenheimo
040 488 5658
terapibassangen@pargas.fi.

Kraft i vardagen – Föreläsningar om välbefinnande

Åbo stad erbjuder avgiftsfria finskspråkiga föreläsningar om välbefinnande på Teams! Föreläsningarna är särskilt riktade till personer över 65 år.

Länken till föreläsningarna: turku.fi

11.5 kl. 16–17
Lihavuuden ja diabeteksen ennaltaehkäisy | Susanna Aspholm, specialläkare

18.5 kl. 16–17
Hyvinvointia ravitsemuksesta | Patrik Borg, näringsexpert

19.5 kl. 16–17
Turvaohjeita senioreille | Leila Taipale, Brottofferjouren, Regionalbyrå i Sydvästra Finland, Åbo serviceställe, handledare

1.6 kl. 16–17
Itsemyötätunnon merkitys hyvinvoinnille | Mari Kapulainen, psykoterapistuderande, fysioterapeut

Ingen förhandsanmälan krävs.

Tilläggsinformation:
Riikka Haumo
riikka.haumo@turku.fi
Tfn. 040 611 7393

Allmän info

Hälsostationer

Pargas hälsocentral

Vapparvägen 15 A
21600 Pargas

Tidsbokning (vard. kl. 9-13)
och telefonjour (vard. kl. 8-16):
02 454 5200

Allmänt nödnummer, ambulans: 112

E-tjänster: www.pargas.fi/sv/etjanster

Telefonnummer –och tider:
www.pargas.fi/sv/telefonnum-mer-och-tider

Tandvårdscentralen

Kommunalhemsvägen 12 C
21600 Pargas

Tidsbeställning (mån-fre kl. 8-11.30):
02 454 5300

Hälsostationerna i Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö:

Tidsbokning (vard. kl. 9-13)
och telefonjour (vard. kl. 8-16):
02 454 5200

Bibliotek

Pargas bibliotek

Strandvägen 28, 21600 Pargas
Tfn. 044 354 5284
Öppettider: mån-tors kl. 10-19,
fre kl. 10-16, lör kl. 10-14
Tidningsläsesalen öppnar kl. 8

Nagu bibliotek

Sportgränd 1, 21660 Nagu
Tfn. 040 488 57 92
Öppet med personal på plats:
tis kl. 10-15, ons kl. 14-19, tors kl. 10-15,
fre kl. 10-15. Biblioteket är meröppet
varje dag kl. 8-21. Du kommer in med
bibliotekskortet och en PIN-kod.

Korpo bibliotek

Verkanvägen 1, 21710 Korpo
Tfn. 040 488 5793
Öppet med personal på plats:
mån kl. 10-15, tis kl. 14-19, tors kl. 10-15,
fre kl. 10-15. Biblioteket är meröppet
varje dag kl. 8-21. Du kommer in med
bibliotekskortet och en PIN-kod.

Houtskär bibliotek

Näsbyvägen 214, 21760 Houtskär
Tfn. 040 488 5794
Öppet med personal på plats:
mån kl. 14-19, ons kl. 10-15, tors kl. 10-15
Biblioteket är meröppet varje dag
kl. 8-21. Du kommer in med biblioteks-
kortet och en PIN-kod.

Iniö bibliotek

Degernäs 24, 23390 Iniö
Tfn. 040 488 5795
Öppettider med personal på plats:
tors kl. 9-12 Biblioteket är meröppet
varje dag kl. 9-20. Du kommer in med
nyckel.

Utö bibliotek

Hembygdsgården, 21740 Utö
Öppet onsdagar kl. 17-19.

Kundtjänst & rådgivning

Stadshusets Servicepunkt är öppen
**mån-ons kl. 9-16, tors kl. 9-17,
fre kl. 9-15 (kl. 9-14 sommartid
3.6-8.7.2022 och 1.8-26.8.2022)**

**OBS! Servicepunkten
är stängd 11.7-29.7.2022**

**Områdeskontoren är öppna enligt
överenskommelse, tid kan bokas per
telefon eller e-post.**

Du kan kontakta alla servicerådgivarna
per telefon, e-post och via chatttjänsten
på stadens webbplats.

Servicepunkten, stadshuset

Strandvägen 28, 21600 Pargas
Tfn. 040 488 6026
arja.toyryla@pargas.fi

Nagu områdeskontor

Brinkasvägen 1
Tfn. 040 488 6022
viveca.smeds-aalto@pargas.fi

Korpo områdeskontor

Handelsmansvägen 1
Tfn. 040 488 6020
tarja.sirkia@pargas.fi

Houtskärs områdeskontor

Näsbyvägen 214
Tfn. 040 488 6021
petra.ohman@pargas.fi

Iniö områdeskontor

Iniövägen 590
Tfn. 044 066 7835
asa.knuts@pargas.fi

Byggnadstillsyn

Kundservice, tfn. 040 488 6080
(mån-tors kl. 9-15, fre. kl. 9-14)

Seniorpunkten

Strandvägen 30, Pargas
Besökstider: mån-tors kl. 10-12
Tfn. 040 488 5692

**Seniorrådgivning i alla
Pargas kommundelar**
Mån-fre kl. 9-15
Tfn. 040 488 5692

**Svarar på frågor som berör service för
äldre inom staden, inom äldreomsor-
gen samt hemvård och matservice för
alla åldrar. Svarar även på frågor som
berör hälsa, välbefinnande och funk-
tionsförmåga.**

**Telefonrådgivning för äldre och deras
anhöriga inom Egentliga Finland**
Tfn. 02 262 6174
På svenska mån-fre kl. 9-12

Servicehandledare Medris Jurs
Tfn. 040 488 5692

**Verksamhetsledare, minnesfrågor
Emma Soveri**
Tfn. 050 569 1814

Hälsovårdare Natalie Fagerholm
Tfn. 050 577 3905
Mån-ons kl. 9-15

Hemsjukvården
Tfn. 040 488 5566
Mån-fre kl. 11-12

Frågesport

Hittar du svar på följande fem frågor bland
tidningens artiklar? Prova först utan att lunta!

1. Vad heter konstnären som målat väggmålningen i Träsk skola?
2. Vilka skolor ska flytta in i Lärcentret?
3. Varifrån kommer Rumar Strands falafel-recept?
4. Vilket år grundades Iniö deltidsboende rf?
5. Vad heter ungdomsarbetets husbil som kör runt i Pargas?

Svar: 1. Birger Carlstedt, 2. Pargas svensk- och finskspråkiga högstadies, 3. Från Sven Seligsons fester i Israel, 4. År 1989, 5. Pantheri.